

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و
نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه
متعلق به دانشگاه رازی است.

دانشگاه رازی

دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی

گروه زبان و ادبیات انگلیسی

پایان‌نامه جهت اخذ درجه‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی زبان‌شناسی همگانی

موضوع پایان‌نامه

بررسی مؤلفه‌های بافتی سرگذشت موسی(ع) در سوره‌ی طه(رویکردی زبان‌شناسی)

استاد راهنما:

دکتر عامر قیطوری

استاد مشاور:

دکتر اسدالله آژیر

نگارش:

صهبا جمشیدپور

تیر ۱۳۹۱

دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی
گروه زبان و ادبیات انگلیسی

پایان‌نامه جهت اخذ درجه‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی زبان‌شناسی همگانی

دانشجو: صهبا جمشیدپور

تحت عنوان

بررسی مؤلفه‌های بافتی سرگذشت موسی (ع) در سوره‌ی طه (رویکردی زبان‌شناسی)

در تاریخ ۱۳۹۱/۴/۲۴	توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه عالی	به تصویب
نهایی رسید.		
۱- استاد راهنما:	دکتر عامر قیطوری	با مرتبه‌ی علمی
	دانشیار	امضاء
۲- استاد مشاور:	دکتر اسدالله آذیر	با مرتبه‌ی علمی
	استادیار	امضاء
۳- استاد داور داخل گروه:	دکتر نورالدین یوسفی	با مرتبه‌ی علمی
	استادیار	امضاء
۴- استاد داور خارج از گروه:	دکتر شجاع تفکری رضایی	با مرتبه‌ی علمی
	استادیار	امضاء

تقدیم به؛

همسر مهربانم
که مشوق من در همه‌ی مراحل تحصیلات
دانشگاهیم بوده‌است.

چکیده

به‌رغم اینکه در سال‌های اخیر، متن قرآن در چارچوب رویکردهای مختلف زبان‌شناسی مطالعه شده توجه به بافت قرآن و مقولات آن از نظرها پنهان مانده‌است. این درحالی است که تحلیل بافتی متن بسیاری از ویژگی‌های نحوی، معنایی و سبکی آن را توجیه‌می‌نماید. هدف این تحقیق بررسی مقولات بافتی سرگذشت موسی(ع) در سوره‌ی طه می‌باشد و تلاش شده‌است با شناخت ویژگی‌های بافتی آن سبک روایتی سرگذشت مشخص‌گردد.

رویکردهای مختلف زبان‌شناسی در تعریف بافت و مؤلفه‌های آن هم‌عقیده نیستند، چون هدف‌های آن‌ها از تحلیل‌های بافتی باهم متفاوت است. درحالی که منظور یک رویکرد از تحلیل مقولات بافتی طرح دستوری کامل‌تر برای زبان است رویکرد دیگر با تحلیل عناصر بافتی درپی توجیه تنوع زبانی است. هنگامی که مقصود تحلیل بافتی، توجیه سبک روایتی متن آسمانی قرآن است قرارگرفتن درچارچوب محض یکی از نظریه‌های بافتی، که برای توصیف زبان‌های بشری بیان‌شده‌اند راه‌به‌جایی نمی‌برد. بنابراین تلاش‌شده‌است مقولات بافتی، متناسب با متن قرآن انتخاب‌شوند. مؤلفه‌هایی که تأثیرگذار بر سبک آن هستند. ازطرف‌دیگر، چون تحقیق حاضر تحلیلی متنی است گزینش مقولات بافتی تنها درچارچوب آیات سرگذشت امکان‌پذیر است. درنتیجه دراین تحقیق مقولات بافتی متکلم، مخاطب، زمان، مکان، افعال، ضمائر، اشخاص و اشیا ذکرشده در آیات بررسی‌می‌شوند.

تحلیل مقولات بافتی سرگذشت بیانگر آن بود که سرگذشت درچارچوب سه بافت قرارمی‌گیرد: بافت روایت سرگذشت، بافت واقعه‌ی سرگذشت و بافت غیرعرفی. ویژگی مشترک هر سه بافت، محصور نبودن آن‌ها در بافت تاریخی سرگذشت است. در بافت روایت سرگذشت متکلم(پروردگار) در نقش راوی خطاب به مخاطبی که ضمیر تو است سرگذشت را روایت‌می‌کند و مرجع آن تا پایان روایت نامعلوم باقی‌می‌ماند. بافت واقعه‌ی سرگذشت که گفتگوهای شخصیت‌ها را دربرمی‌گیرد تنها درمحدوده‌ی این گفتگوها باقی‌نمی‌ماند، و مؤلفه‌های بافتی آن از مرزهای بافت تاریخی عبورمی‌کنند. بافت غیرعرفی، آیاتی از سرگذشت را دربرمی‌گیرد که در هیچ یک از دو بافت دیگر قرارنمی‌گیرند. این آیات آشکارا به بافتی غیرتاریخی اشاره‌دارند. بافتی که متکلم آن نه در نقش راوی است و نه یکی از شخصیت‌های سرگذشت، بلکه خارج از بافت سرگذشت خطاب به تمام انسان‌ها در همه‌ی زمان‌ها و مکان‌ها سخن می‌گوید.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: طرح تحقیق
۲	۱-۱- مقدمه
۴	۲-۱- بیان مسئله
۴	۳-۱- اهداف پژوهش
۵	۴-۱- پرسش‌های پژوهش
۵	۵-۱- کاربرد و اهمیت پژوهش
۶	۶-۱- فصل‌های پژوهش
۷	۷-۱- محدودیت‌های پژوهش
۷	۸-۱- مفاهیم بنیادی پژوهش
۹	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه‌ی تحقیق
۱۰	۱-۲- مقدمه
۱۰	۲-۲- مبانی نظری
۱۰	۱-۲-۲- بافت
۱۲	۲-۲-۲- بافت و زبان‌شناسی
۱۲	۱-۲-۲-۲- بافت در زبان‌شناسی نقش‌گرای نظام‌مند
۱۶	۱-۱-۲-۲-۲- بافت و مالینوفسکی
۱۷	۲-۱-۲-۲-۲- بافت و فرث
۲۰	۳-۱-۲-۲-۲- بافت و هلیدی
۲۵	۲-۲-۲-۲- بافت در جامعه‌شناسی‌زبان
۲۸	۳-۲-۲-۲- بافت در قوم‌نگاری زبان
۳۴	۳-۲- پیشینه
۳۴	۱-۳-۲- معادل مقوله‌ی بافت در علوم قرآنی
۳۶	۲-۳-۲- تحقیقات صورت‌گرفته پیرامون مقوله‌ی بافت در قرآن
۴۱	فصل سوم: روش تحقیق
۴۲	۱-۳- مقدمه
۴۲	۲-۳- انتخاب داده‌ها
۴۳	۳-۳- انتخاب مقولات بافتی
۴۶	۴-۳- چگونگی تحلیل داده‌ها

۴۹.....۵-۳- گزیده‌ای از تحلیل داده‌ها.....

۵۱..... فصل چهارم: تحلیل داده‌ها.....

۵۲..... ۱-۴- مقدمه.....

۵۲..... ۲-۴- تحلیل عناصر بافت در آیات مربوط به سرگذشت موسی(ع) در سوره‌ی طه.....

۸۶..... فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری.....

۸۷..... ۱-۵- مقدمه.....

۸۷..... ۲-۵- بحث.....

۸۹..... ۱-۲-۵- بافت روایت سرگذشت.....

۹۲..... ۲-۲-۵- بافت واقعه‌ی سرگذشت.....

۹۹..... ۳-۲-۵- بافت غیرعرفی.....

۱۰۲..... ۳-۵- نتیجه‌گیری.....

۱۰۵..... ۴-۵- پیشنهادهایی برای مطالعات آینده.....

۱۰۶..... فهرست منابع.....

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۵۲	جدول ۴-۱: تحلیل آیه ۹ سوره طه.....
۵۳	جدول ۴-۲: تحلیل آیه ۱۰ سوره طه.....
۵۴	جدول ۴-۳: تحلیل آیه ۱۱ سوره طه.....
۵۵	جدول ۴-۴: تحلیل آیه ۱۲ سوره طه.....
۵۵	جدول ۴-۵: تحلیل آیه ۱۳ سوره طه.....
۵۶	جدول ۴-۶: تحلیل آیه ۱۴ سوره طه.....
۵۷	جدول ۴-۷: تحلیل آیه ۱۵ سوره طه.....
۵۷	جدول ۴-۸: تحلیل آیه ۱۶ سوره طه.....
۵۸	جدول ۴-۹: تحلیل آیه ۱۷ سوره طه.....
۵۹	جدول ۴-۱۰: تحلیل آیه ۱۸ سوره طه.....
۵۹	جدول ۴-۱۱: تحلیل آیه ۱۹ سوره طه.....
۶۰	جدول ۴-۱۲: تحلیل آیه ۲۰ سوره طه.....
۶۰	جدول ۴-۱۳: تحلیل آیه ۲۱ سوره طه.....
۶۱	جدول ۴-۱۴: تحلیل آیه ۲۲ سوره طه.....
۶۱	جدول ۴-۱۵: تحلیل آیه ۲۳ سوره طه.....
۶۲	جدول ۴-۱۶: تحلیل آیه ۲۴ سوره طه.....
۶۲	جدول ۴-۱۷: تحلیل آیه ۲۵ سوره طه.....
۶۳	جدول ۴-۱۸: تحلیل آیه ۲۶ سوره طه.....
۶۳	جدول ۴-۱۹: تحلیل آیه ۲۹ سوره طه.....
۶۴	جدول ۴-۲۰: تحلیل آیه ۳۰ سوره طه.....
۶۴	جدول ۴-۲۱: تحلیل آیه ۳۲ سوره طه.....
۶۵	جدول ۴-۲۲: تحلیل آیه ۳۶ سوره طه.....

- جدول ۴-۲۳: تحلیل آیه ۳۷ سوره طه..... ۶۵
- جدول ۴-۲۴: تحلیل آیه ۳۸ سوره طه..... ۶۶
- جدول ۴-۲۵: تحلیل آیه ۳۹ سوره طه..... ۶۶
- جدول ۴-۲۶: تحلیل آیه ۴۰ سوره طه..... ۶۷
- جدول ۴-۲۷: تحلیل آیه ۴۲ سوره طه..... ۶۸
- جدول ۴-۲۸: تحلیل آیه ۴۷ سوره طه..... ۶۹
- جدول ۴-۲۹: تحلیل آیه ۵۳ سوره طه..... ۷۰
- جدول ۴-۳۰: تحلیل آیه ۵۴ سوره طه..... ۷۰
- جدول ۴-۳۱: تحلیل آیه ۵۵ سوره طه..... ۷۱
- جدول ۴-۳۲: تحلیل آیه ۵۶ سوره طه..... ۷۱
- جدول ۴-۳۳: تحلیل آیه ۵۸ سوره طه..... ۷۲
- جدول ۴-۳۴: تحلیل آیه ۵۹ سوره طه..... ۷۲
- جدول ۴-۳۵: تحلیل آیه ۶۰ سوره طه..... ۷۲
- جدول ۴-۳۶: تحلیل آیه ۶۱ سوره طه..... ۷۳
- جدول ۴-۳۷: تحلیل آیه ۶۳ سوره طه..... ۷۳
- جدول ۴-۳۸: تحلیل آیه ۶۵ سوره طه..... ۷۴
- جدول ۴-۳۹: تحلیل آیه ۶۶ سوره طه..... ۷۴
- جدول ۴-۴۰: تحلیل آیه ۶۷ سوره طه..... ۷۵
- جدول ۴-۴۱: تحلیل آیه ۶۸ سوره طه..... ۷۵
- جدول ۴-۴۲: تحلیل آیه ۷۰ سوره طه..... ۷۵
- جدول ۴-۴۳: تحلیل آیه ۷۳ سوره طه..... ۷۶
- جدول ۴-۴۴: تحلیل آیه ۷۴ سوره طه..... ۷۶
- جدول ۴-۴۵: تحلیل آیه ۷۶ سوره طه..... ۷۷
- جدول ۴-۴۶: تحلیل آیه ۷۷ سوره طه..... ۷۷

- جدول ۴-۴۷: تحلیل آیه ۷۸ سوره طه..... ۷۸
- جدول ۴-۴۸: تحلیل آیه ۸۰ سوره طه..... ۷۸
- جدول ۴-۴۹: تحلیل آیه ۸۱ سوره طه..... ۷۹
- جدول ۴-۵۰: تحلیل آیه ۸۲ سوره طه..... ۸۰
- جدول ۴-۵۱: تحلیل آیه ۸۳ سوره طه..... ۸۰
- جدول ۴-۵۲: تحلیل آیه ۸۴ سوره طه..... ۸۱
- جدول ۴-۵۳: تحلیل آیه ۸۵ سوره طه..... ۸۱
- جدول ۴-۵۴: تحلیل آیه ۸۸ سوره طه..... ۸۲
- جدول ۴-۵۵: تحلیل آیه ۸۹ سوره طه..... ۸۲
- جدول ۴-۵۶: تحلیل آیه ۹۵ سوره طه..... ۸۳
- جدول ۴-۵۷: تحلیل آیه ۹۶ سوره طه..... ۸۳
- جدول ۴-۵۸: تحلیل آیه ۹۸ سوره طه..... ۸۴
- جدول ۴-۵۹: تحلیل آیه ۹۹ سوره طه..... ۸۴

فصل اول

طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

واژه‌ی بافت^۱ یکی از مفاهیم کلیدی و مشترک در بین شاخه‌هایی از علم زبان‌شناسی است که کاربرد زبان^۲ در آن‌ها بررسی می‌شود. به عبارت دیگر، وجه تمایز بین رویکردهای زبان‌شناسی معاصر توجه یا عدم توجه به مقوله‌ی بافت در مطالعه‌ی زبان است. آفاگل زاده پیرامون عقاید زبان‌شناسی صورت‌گرا به‌عنوان یکی از رویکردهای مطرح زبان‌شناسی معاصر اظهار می‌کند که اصطلاح زبان از منظر این رویکرد پدیده‌ای انتزاعی، منفرد و منفک از بافت و پدیده‌های اجتماعی است. زبان‌شناسان این رویکرد مطالعه‌ی زبان را محدود به بررسی صورت یا ساختمان زبان و مستقل از مطالعه‌ی کاربرد معمولی زبان در قالب گفتار می‌دانند، چون بر این باورند که نمی‌توان توصیف منسجمی از نحوه‌ی کاربرد واقعی زبان ارائه داد (۱۳۸۵، ۷۵).

در مقابل از منظر رویکردهای رقیب زبان‌شناسی صورت‌گرا، زبان پدیده‌ای اجتماعی است که برای نیازهای ارتباطی پدید آمده است. از دیدگاه آنان عوامل فرازبانی (بافت) در تولید و درک زبان دخالت دارند. البته رویکردهایی هم که مشخصه‌ی آن‌ها بی‌توجهی به مقوله‌ی بافت است غیرمستقیم به آن وابسته‌اند. براون و یول^۳ در این باره می‌گویند هنگامی که یک دست‌نویس جمله محور قصد دارد صحت جمله‌هایی را که با دستور خود نوشته ارزیابی کند تلویحاً ناگزیر از بررسی بافت یا شرایطی است که در آن، کلام رخ می‌دهد (۱۹۸۳، ۲۵).

بنابراین، در رویکردهایی از زبان‌شناسی که توجه به مقوله‌ی بافت برای آن‌ها با اهمیت است، تولید و درک

---

1 . context
2 . language use
3. Brown and Yule

کلام تنها محدود به صورت‌های کلامی نیست، بلکه تعاملی است بین صورت‌ها و کاربردهای کلامی یا عوامل زبانی و فرازبانی. در این رویکردها توجه به موقعیتی که کلام در آن رخ می‌دهد، روابط بین متکلم و مخاطب و همچنین رابطه‌ی آن‌ها با کلام جانشین توجه صرف به روابط بین جملات شده‌است. اروین تریپ^۱ پیرامون وجود بافت در زبان می‌گوید زبان در بافت احاطه شده‌است. بنابراین، فرضیات بافتی بر چگونگی شناخت ما از زبان تأثیرگذار هستند، و درک بافت کلامی خلق نظریه‌های زبانی جامع‌تری را به دنبال خواهد داشت (۱۹۹۶، ۱).

در خصوص تعریف بافت می‌توان گفت بافت شرایط یا موقعیتی است که کلام در آن رخ می‌دهد. این مقوله در زبان‌شناسی سنتی کلمات و جملات قبل و بعد یک عبارت در نظر گرفته می‌شد. اکنون آن مفهوم از بافت را بافت گفتاری یا همبافت^۲ می‌گویند. بافت در زبان‌شناسی معاصر به موقعیت اجتماعی کاربرد زبان دلالت می‌کند. آگاهی از موقعیت کلام (بافت) هم بر ساخت کلام گوینده و هم بر درک مخاطب از کلام تأثیرگذار است. ون‌دایک^۳ در این باره اظهار می‌نماید که بافت می‌تواند تلفظ، واژگان، نحو، موضوع، سبک و تنوع کلام را کنترل کند. البته رابطه‌ی بین بافت و کلام دوطرفه است. یعنی همان‌گونه که بافت تأثیرگذار بر روی کلام است کلام نیز آشکارکننده‌ی بافتی است که آن را در بر می‌گیرد (۲۰۰۹، ۴).

رویکردهای مختلف زبان‌شناسی در تعریف بافت و مؤلفه‌های آن هم عقیده نیستند، چون هدف‌های آن‌ها از تحلیل‌های بافتی باهم متفاوت است. به عنوان مثال، هدف رویکرد نقش‌گرای نظام‌مند از توصیف مؤلفه‌های بافتی برقراری ارتباط بین این مؤلفه‌ها و ساختارهای زبانی است. اما از نظر رویکردهای جامعه‌شناسی زبان و قوم‌نگاری زبان توجه به بافت و مؤلفه‌های آن برای توصیف تنوع کلامی است.

هرچند مقوله‌ی بافت موضوعی آشنا و بدیهی در زبان‌شناسی معاصر است، شناخت و توجه به آن در

---

1 . Ervin Tripp

2 . Cotext

3 . Van Dijk

تفسیر قرآن و علوم اسلامی قدمتی طولانی تر از زبان‌شناسی معاصر دارد. دانشمندان این علوم تلاش کرده‌اند با شناخت بافت آیات قرآن معانی آن را بهتر درک نمایند.

۱-۲- بیان مسئله

هدف زبان برقراری رابطه بین متکلم و مخاطب است. زبان قرآن نیز میان پروردگار و بشر رابطه برقراری می‌کند. به عبارت دیگر، پروردگار برای رساندن پیام خود به انسان‌ها زبان قرآن را انتخاب نموده است. از آنجا که موقعیت یا بافتی که کلام در آن پدید می‌آید مشخص‌کننده ویژگی‌های آن کلام است، بافت قرآن نیز تأثیرگذار بر ویژگی‌های زبان قرآن است. بافتی که خاص کلام قرآن است و مشکل می‌توان تصور نمود که متنی غیر آسمانی در چنین بافتی بتواند رخ دهد.

هرچند بسیاری از محققین در چارچوب شاخه‌های مختلف زبان‌شناسی پاره‌ای از ویژگی‌های زبان قرآن را کشف کرده‌اند، پژوهش‌های صورت گرفته پیرامون بافت کلام قرآن و ویژگی‌های آن بسیار محدود بوده‌اند. بنابراین، در تحقیق حاضر مؤلفه‌های بافتی بخشی از قرآن که به سرگذشت موسی (ع) در سوره طه اختصاص دارد در چارچوبی زبان‌شناختی بررسی می‌شوند و الگوهای سبکی مرتبط با آن نمایان می‌گردند.

۱-۳- اهداف پژوهش

در تحقیق حاضر تلاش شده است برخی از ویژگی‌های مؤلفه‌های بافتی سرگذشت موسی (ع) در سوره طه مشخص گردد، ویژگی‌هایی که تأثیرگذار بر سبک روایت سرگذشت هستند. انتخاب مؤلفه‌های بافتی این پژوهش نیز در راستای چنین اهدافی بوده‌اند. در نتیجه انتظار نمی‌رود که انتخاب مؤلفه‌های بافتی تأثیرگذار بر سبک روایتی قرآن به‌طور کامل منطبق با نظریه‌های بافتی پیرامون زبان انسانی باشند. این اهداف به‌طور

خلاصه به‌قرار زیر هستند:

۱. توصیف و تبیین مؤلفه‌های بافتی سرگذشت موسی(ع) در سوره‌ی طه
۲. تبیین چگونگی ارتباط مؤلفه‌های بافتی با سبک روایت سرگذشت موردبحث

۴-۱- پرسش‌های پژوهش

این تحقیق در پی یافتن پاسخ برای پرسش‌های زیر است:

- ۱- مؤلفه‌های بافتی سرگذشت موسی(ع) در سوره‌ی طه کدامند؟
- ۲- مؤلفه‌های بافتی با چنین ویژگی‌هایی چه تأثیری بر روی سبک کلامی سرگذشت موسی(ع) می‌گذارند؟

۵-۱- کاربرد و اهمیت پژوهش

تحقیق حاضر با بررسی مؤلفه‌های بافتی سرگذشت موسی(ع) در سوره‌ی طه می‌تواند زمینه‌ساز شناخت بهتر سبک کلامی این بخش از قرآن گردد. اما شناخت بافت یا موقعیت یک کلام تنها محدود به شناخت سبک آن کلام نمی‌باشد. بلکه با آگاهی از بافت یک کلام می‌توان بسیاری دیگر از ویژگی‌های زبانی آن کلام را توجیه نمود. به‌عنوان مثال، از طریق شناخت بافت یک کلام می‌توان ویژگی‌های نحوی، معنایی، آوایی و دیگر ویژگی‌های زبانی آن را بهتر درک نمود.

از طرف دیگر، نتایج حاصل از تحقیق پیرامون ویژگی‌های بافتی این بخش از قرآن می‌تواند قابل‌تعمیم به دیگر بخش‌های قرآن نیز باشد. چون مؤلفه‌های بافتی مورد تحقیق می‌تواند کل قرآن را دربرگیرند و تنها متعلق به بخشی خاص از قرآن نیستند. در نتیجه این تحقیق می‌تواند پژوهشگران و مفسرین قرآن را در روند

تحلیل و تفسیر متن قرآن یاری رساند. همچنین همه‌ی خوانندگان و مخاطبین قرآن می‌توانند از نتایج آن استفاده‌نمایند و با سبک روایی و کلامی قرآن و دلایل آن آشنا تر شوند.

افزون بر آن، تحقیق حاضر برای دانشجویان زبان‌شناسی و به‌ویژه علاقه‌مندان به رویکردهای مرتبط با مقوله‌ی بافت مانند رویکرد نقش‌گرای نظام‌مند، جامعه‌شناسی زبان و قوم‌نگاری زبان می‌تواند مفید باشد.

۱-۶- فصل‌های پژوهش

تحقیق حاضر دربردارنده‌ی پنج فصل به شرح زیر است:

در فصل نخست باعنوان طرح تحقیق، تصویری کلی از پژوهش ارائه‌داده می‌شود. این فصل مشتمل بر بخش‌های مقدمه، بیان مسئله، اهداف پژوهش، پرسش‌های پژوهش، کاربرد و اهمیت پژوهش، فصل‌های پژوهش، محدودیت‌های پژوهش و مفاهیم بنیادی پژوهش است.

فصل دوم باعنوان مبانی نظری و پیشینه‌ی تحقیق می‌باشد. در بخش مبانی نظری، مقوله‌ی بافت از سه دیدگاه مطرح درخصوص نظریات بافتی در زبان‌شناسی ارائه می‌گردد. بخش پیشینه‌ی تحقیق مشتمل بر تعریف بافت از دیدگاه علوم قرآنی و سپس مروری بر مطالعات صورت گرفته پیرامون بافت قرآن در چارچوبی زبان‌شناختی است.

در فصل سوم باعنوان روش تحقیق، ابتدا دلایل انتخاب داده‌ها و مفاهیم تحقیق بیان می‌شود. سپس چگونگی تحلیل داده‌ها و درانتها گزیده‌ای از تحلیل‌های صورت گرفته ارائه می‌شود.

در فصل چهارم باعنوان تحلیل داده‌ها، مقولات بافتی متکلم، مخاطب، زمان، مکان، افعال، ضمائر و اسامی به کاررفته در آیات سرگذشت موسی (ع) در سوره‌ی طه تحلیل می‌شود.

در فصل پنجم باعنوان بحث و نتیجه‌گیری، تحلیل‌های صورت گرفته در فصل چهارم بحث و نتیجه‌گیری می‌شود. درانتها هم پیشنهادهایی برای مطالعات بعدی ارائه می‌گردد.